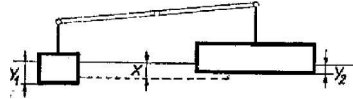

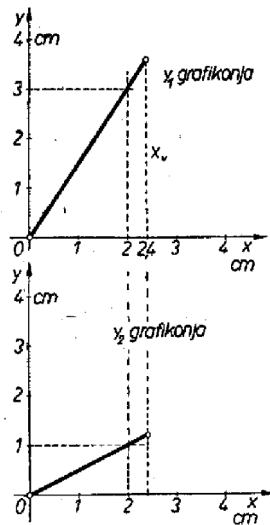
A mérleg felbillen Archimedes törvénye miatt. Végezzük el rögtön általánosan a számítást. Mivel a hengerek súlya egyenlő, egyensúly esetében a felhajtóerőknek, vagyis a vízbe merült térfogatoknak is egyenlőknek kell lenniük.

$F_1 y_1 = F_2 y_2$, ahol y_1 és y_2 a hengerek bemerülési mélysége. A mérleg szerkezetéből következik, hogy az egyik henger emelkedése egyenlő a másik henger süllyedésével: $y_1 - x = x - y_2$. Ennek az egyenletrendszernek a megoldása:

$$y_1 = \frac{F_2}{F_1 + F_2} \cdot 2x, \quad y_2 = \frac{F_1}{F_1 + F_2} \cdot 2x.$$

A mi esetünkben, ha $x = 2$ cm, akkor $y_1 = 3$ cm, $y_2 = 1$ cm.

Ábrázoljuk grafikusán a bemerüléseket, mint x függvényeit. Egyenes vonalakat kapunk. $x_0 = h/2 \cdot \frac{F_1 + F_2}{F_2}$ vízmagasságnál, a mi esetünkben $x_0 = 2 \frac{2}{3}$ cm-nél a kis henger teljesen elmerül. Ha tovább öntünk vizet az edénybe, a nagyobb henger bemerülése változatlan marad, ameddig a mérleg szerkezete megengedi. Ez történik a kért $x = 3$ cm esetében is. A példánkban szereplő fajsúlyok esetében

$$x_v = \frac{F_1 + F_2}{F_1} \cdot \frac{h}{2} \cdot \gamma_2 = \frac{F_1 + F_2}{F_2} \cdot \frac{h}{2} \cdot \gamma_1$$

vízmagasságnál, $x_v = 2,4$ cm-nél a felhajtóerők egyenlők lesznek a hengerek súlyával. Ennél nagyobb vízmagasságnál, tehát $x_0 = 2 \frac{2}{3}$ cm-nél is a hengerek függőlegesen felfelé fejtenek ki erőt a mérlegkarokra, tehát ekkor a tartó fonalakat pálcákkal kellene felcserélni, sőt vezetésről is kellene gondoskodni, különben oldalt ugorhatnak ki a hengerek.